



КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ШЕВЕРДСЬВУ А.І.

Шановний Андрію Івановичу!

Комітет на засіданні 8 липня 2024 року (протокол № 198), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 26 червня 2024 року (електронна картка документа (1600779), розглянув ініційовану Вами електронну петицію, оприлюднену 24 червня 2024 року на офіційному веб-сайті Верховної Ради України, яка в установлений Законом України «Про звернення громадян» строк набрала необхідну кількість голосів на її підтримку, та за результатами розгляду затверджено висновок Комітету, який надсилаємо Вам.

Додаток: на 5 аркушах.

З повагою

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО



ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Кальченко Сергій Віталійович
Сертифікат: 26B2648ADD3032E1040000002A09310010E3AD00
Дійсний до: 14.12.2024 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-28/23-2024/150615 від 08.07.2024



1609906

ВИСНОВОК

про результати розгляду питань, порушених в електронній петиції, оприлюдненій на офіційному веб-сайті Верховної Ради України 24 червня 2024 року (автор - гр. Шeverдєєв А.І.)

Комітет на засіданні 8 липня 2024 року (протокол № 198), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 26 червня 2024 року (електронна картка документа (1600779), розглянув в режимі відеоконференції за участі гр. Шeverдєєва А.І., відповідно до положень статті 223¹ Регламенту Верховної Ради України та статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян», ініційовану гр. Шeverдєєвим А.І. електронну петицію, оприлюднену 24 червня 2024 року на офіційному веб-сайті Верховної Ради України під назвою «Про позбавленні повноважень народного депутату Верховної Ради України Миколи Тищенко у зв'язку з його аморальним поведінням, рейдерством, рекетом, зловживанням службовим становищем, перевищенням повноважень», яка в установленій Законом України «Про звернення громадян» строк набрала необхідну кількість голосів на її підтримку (станом на 26.06.2024 набрала 26033 підписи громадян).

Відповідно до положень статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян» громадяни можуть звернутися, зокрема, до Верховної Ради України з електронними петиціями через офіційний веб-сайт органу, які оприлюднюються на цьому веб-сайті. Електронна петиція, адресована Верховній Раді України, розглядається у порядку, встановленому цією статтею Закону, за умови збору на її підтримку не менш як 25000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції. Розгляд електронної петиції здійснюється невідкладно, але не пізніше десяти робочих днів з дня оприлюднення інформації про початок її розгляду.

Порядок розгляду електронної петиції, адресованої Верховній Раді України, визначається Верховною Радою України.

Своєю чергою, главою 36¹ Регламенту Верховної Ради України передбачено порядок розгляду електронної петиції, адресованої Верховній Раді України.

Так, згідно з положеннями статті 223¹ Регламенту Верховної Ради України головний комітет не пізніше ніж через десять робочих днів після отримання електронної петиції розглядає електронну петицію на своєму засіданні. На засідання головного комітету запрошується автор (ініціатор) електронної петиції, а в разі необхідності - представники Кабінету Міністрів України,

міністерств, інших державних органів, об'єднань громадян, а також експерти, фахівці та інші особи. Головний комітет затверджує висновок про результати розгляду питань, що порушуються в електронній петиції, а також у разі необхідності готує проект відповідного акта Верховної Ради України.

Щодо порушених у петиції питань Комітет зазначив таке.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Порядок роботи Верховної Ради України, згідно з положеннями частини п'ятої статті 83 Конституції України, встановлюється Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

Частиною четвертою статті 76 Конституції України передбачено, що повноваження народного депутата України визначаються Конституцією України та законами України.

Згідно з положеннями статті 79 Конституції України перед вступом на посаду народні депутати України складають перед Верховною Радою України присягу. Повноваження народних депутатів України починаються з моменту складення присяги.

Відтак, згідно з положеннями Конституції України і чинного законодавства, повноваження народного депутата України починаються за умови визнання їх Центральною виборчою комісією за результатами виборів з моменту складення народним депутатом України присяги.

Відповідно до статті 78 Конституції України, частин першої, третьої, шостої, сьомої статті 101 Закону України «Про вибори народних депутатів України», на підставі відповідних протоколів Центральної виборчої комісії про результати позачергових виборів народних депутатів України в одномандатних виборчих округах, керуючись статтями 11 – 13, пунктами 13, 15 статті 19 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», Центральна виборча комісія зареєструвала народного депутата України Тищенка М.М., члена ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ», суб'єкт висування – ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «СЛУГА НАРОДУ», обраного в одномандатному виборчому окрузі № 219 м. Київ (постанова Центральної виборчої комісії від 19 серпня 2019 року № 1884).

Народний депутат України є обраний відповідно до Закону України «Про вибори народних депутатів України» представник Українського народу у Верховній Раді України і уповноважений ним протягом строку депутатських повноважень здійснювати повноваження, передбачені Конституцією України та законами України. Народний депутат України здійснює свої повноваження на постійній основі. При виконанні своїх повноважень народний депутат України керується Конституцією України, законами України та загальновизнаними нормами моралі (стаття 1 Закону України «Про статус народного депутата України»).

У своїй діяльності народний депутат України повинен дотримуватися загальновизнаних норм моралі; завжди зберігати власну гідність, поважати честь

і гідність інших народних депутатів України, службових та посадових осіб і громадян; утримуватись від дій, заяв та вчинків, що компрометують його самого, виборців, Верховну Раду України, державу. Неприпустимим є використання народним депутатом України свого депутатського мандата всупереч загально визнаним нормам моралі, правам і свободам людини і громадянина, законним інтересам суспільства і держави. Народний депутат України не повинен використовувати депутатський мандат в особистих, зокрема корисливих, цілях (стаття 8 Закону України «Про статус народного депутата України»).

Комітет зауважив, що ані положення Конституції України, ані Закону України «Про статус народного депутата України» не передбачають «позбавлення» народного депутата України депутатського мандата, натомість, визначають підстави дострокового припинення повноважень народного депутата України.

Повноваження народних депутатів України припиняються одночасно з припиненням повноважень Верховної Ради України (частина перша статті 81 Конституції України).

За загальним правилом народний депутат України припиняє повноваження одночасно з припиненням повноважень Верховної Ради України, до складу якої обраний народний депутат України, або в індивідуальному порядку щодо окремих народних депутатів України при достроковому припиненні їх повноважень.

Повноваження Верховної Ради України припиняються в разі закінчення строку її повноважень, що визначається строком, на який обираються народні депутати України, тобто п'ять років (стаття 76 Конституції України), або достроково, також у разі дострокового припинення відповідно до Конституції України повноважень Верховної Ради України - в день відкриття першого засідання Верховної Ради України нового скликання.

Своєю чергою, частиною другою статті 81 Конституції України, частиною першою статті 4 Закону України «Про статус народного депутата України» визначені підстави для дострокового припинення повноважень народного депутата України в індивідуальному порядку.

Так, повноваження народного депутата України припиняються достроково у разі: 1) складення повноважень за його особистою заявою; 2) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього; 3) визнання його судом недієздатним або безвісно відсутнім; 4) припинення його громадянства або його виїзду на постійне проживання за межі України; 5) якщо протягом двадцяти днів з дня виникнення обставин, які призводять до порушення вимог щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності, ці обставини ним не усунуто; 6) невходження народного депутата України, обраного від політичної партії (виборчого блоку політичних партій), до складу депутатської фракції цієї політичної партії (виборчого блоку політичних партій) або виходу народного депутата України із складу такої фракції; 7) його смерті.

Рішення про дострокове припинення повноважень народного депутата України у випадках, передбачених пунктами 1, 4 частини другої статті 81

Конституції України, приймається Верховною Радою України, а у випадку, передбаченому пунктом 5 частини другої статті 81 Конституції України – судом.

У разі набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо народного депутата України, визнання народного депутата України недієздатним або безвісно відсутнім його повноваження припиняються з дня набрання законної сили рішенням суду, а в разі смерті народного депутата України – з дня смерті, засвідченої свідоцтвом про смерть.

Також частиною шостою статті 81 Конституції України визначено, що повноваження народного депутата України припиняються достроково у разі невходження народного депутата України, обраного від політичної партії (виборчого блоку політичних партій), до складу депутатської фракції цієї політичної партії (виборчого блоку політичних партій) або виходу народного депутата України із складу такої фракції. Повноваження припиняються достроково на підставі закону за рішенням вищого керівного органу відповідної політичної партії (виборчого блоку політичних партій) з дня прийняття такого рішення.

Частиною першою статті 5 Закону України «Про статус народного депутата України» передбачено, що рішення про дострокове припинення повноважень народного депутата України відповідно до пунктів 1 – 5 статті 4 Закону України «Про статус народного депутата України» приймається у десятиденний строк за поданням комітету, до компетенції якого входять питання депутатської етики, більшістю від конституційного складу Верховної Ради України.

Відповідно до положень статті 222 Регламенту Верховної Ради України Верховна Рада України розглядає питання про дострокове припинення повноважень народного депутата України у випадках, передбачених Конституцією України. Верховна Рада України за поданням комітету, до предмета відання якого належать питання регламенту, приймає постанову про дострокове припинення повноважень народного депутата України більшістю голосів народних депутатів України від її конституційного складу. Зазначена постанова Верховної Ради України публікується в газеті «Голос України».

Прийняте Верховною Радою України рішення про дострокове припинення повноважень народного депутата України перегляду не підлягає.

Відтак, положеннями статті 81 Конституції України встановлюється загальний порядок дострокового припинення повноважень народного депутата України. При цьому, Конституцією України визначено вичерпний перелік підстав для припинення повноважень народного депутата України, в тому числі як за власною ініціативою народного депутата України, так і незалежно від його волевиявлення.

Також Комітет звернув увагу на Рішення Конституційного Суду України (справа про перебування народного депутата України у депутатській фракції) від 25 червня 2008 року № 12-рп/2008, в якому Конституційний Суд України зазначив: «порядок, підстави дострокового припинення повноважень народного депутата України повинні визначатися виключно на законодавчому рівні» (друге речення підпункту 6.1 пункту 6 мотивувальної частини).

З огляду на викладене та враховуючи положення статті 81 Конституції України, частини першої статті 5 Закону України «Про статус народного депутата України», статей 222, 223¹ Регламенту Верховної Ради України та статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян», у Верховній Раді України та в Комітеті відсутня інформація про наявність підстав, передбачених статтею 81 Конституції України, для припинення повноважень народного депутата України Тищенко М.М. достроково. У зв'язку з цим, пропозиція автора електронної петиції гр. Шевердєєва А.І. не може бути підтримана, а відтак, також відсутні підстави для підготовки відповідного акта Верховної Ради України.

Комітет затвердив висновок Комітету за результатами розгляду питань, порушених в електронній петиції, оприлюдненій на офіційному веб-сайті Верховної Ради України 24 червня 2024 року (автор - гр. Шевердєєв А.І.) та прийняв рішення надіслати його автору електронної петиції.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

